

Avfärdade i radi'o
14/12 1946.

Den avhandling, som i dag behandlats för vinnande av ekonomie doktorsgrad, har titeln "Studier i svenska industriens struktur". Den har författats av licentiat Folke Kristensson och har utarbetats inom Industriens Utredningsinstitut som ett led i dess forskningsprogram. Avhandlingen är ett exempel på den mera praktiskt orienterade ekonomiska forskningsverksamhet, som under de senaste åren snabbt utvecklats vid en rad olika forskningsinstitut, sådana som konjunkturinstitutet, affärsekonomiska institutet vid Stockholms Handelshögskola och en rad av ekonomiska forskningsinstitut, som numera finnas knutna till de stora näringsorganisationerna. Karakteristiskt för denna forskning är att den icke drives av ren nyfikenhet att se, hur det ekonomiska maskineriet fungerar, utan att den som motiv delvis har rent praktiska syften. Den framlagda avhandlingen är ett exempel på detta. Den har kommit till stånd i intim samverkan med företagen inom textilindustrien, som har önskat få en bättre orientering angående denna industris struktur. Tanken har varit att en kartläggning av denna industris struktur skulle kunna underlätta ^{för}/~~före-~~ tagen att orientera sin produktion och försäljning på ett rationellt sätt. Frågan om strukturrationalisering har blivit ett slag ord, som fått ett stort utrymme i den politiska debatten. Den serie av strukturundersökningar, som nu pågår och bland vilka den nu framlagda kan väntas bli ^{nya vägar} ~~benbrytande~~ ^{syftar till att skapa} ~~ett~~ underlag för sådana rationaliseringssträvanden inom näringslivet.

Jag kan med ett par exempel belysa de slag av problem, som i samband därmed bli upptagna till behandling. Den svenska industrien har alltid hämtat impulser från Amerika, som i tekniskt

och organisatoriskt avseende ofta varit ett föregångsland. Man har ju där genom produktion i väldig skala kunnat på flera områden väsentligt sänka produktionskostnaderna under den nivå, som är vanlig i Europa. Man har ju anledning fråga sig, vilka möjligheter som finnas att här i Sverige slå in på liknande produktionsmetoder. Svårigheten ligger uppenbarligen framför allt i vår begränsade marknad och den framlagda avhandlingen söker bl.a. klargöra, hur denna begränsning påverkat strukturen i den svenska textilindustrin.

Ett annat problem, som här i landet har ett stort aktuellt intresse, är frågan om de små företagens livsbetingelser. Som avhandlingen påvisar finnes inom textilindustrin vid ^{/varandra} sidan av ~~xxxx~~ företag ~~xx~~ av mycket växlande storlek, och på de flesta områden har av allt att döma de mindre företagen visat sig ha lika goda förutsättningar att existera som ~~större~~ de större. Detta sammanhänger bl.a. med produktionens långt drivna uppdelning på olika varor under inflytande av konsumenternas behov av marknadens organisation. En viss arbetsfördelning har därvid etablerats mellan de mindre och de större företagen. I Kristenssons avhandling har klargjorts, hur denna arbetsfördelning ser ut och diskuteras, hur den har kommit till stånd.

Det finns ~~ett~~ utan tvivel ett oerhört stort behov av flera undersökningar av detta slag och man får därför hoppas på, att den ekonomiska forskningen även i fortsättningen skall beredas möjligheter att ägna sig åt sådana frågor, som äro av särskild betydelse för det svenska näringslivet.